

Drøftelse og faa sat en Ændring ind i Loven, der kunde tilsikre Personalet i Forretningerne, at de fik noget tidligere fri om Aftenen ogsaa paa de søgne Dage — maaske med Undtagelse af 1 eller 2 Aftener om Ugen — end Tilfældet er nu.

Efter disse almindelige Betragtninger skal jeg blot tillade mig at sige et Par Ord om enkelte af Lovforslagets Bestemmelser. Der findes saaledes under § 5, Stykke b. den Bestemmelse for Fabrikker og fabrikmæssig drevne Værksteder, der tjene til Befolkningens Forsyning med daglige Livsfornødenheder, og som kræve uafbrudt Drift, at Indenrigsministeren kan tilstede Undtagelser fra de almindelig gældende Bestemmelser om, at Arbejdet skal ophøre paa Folkekirkens Helligdage. Og saa staar der endvidere i Stykket, at „Arbejderne skulle i dette Tilfælde“ — „hvis altsaa Indenrigsministeren træffer saadanne Undtagelsesbestemmelser — „have fri hver anden Søndag; dog staar det Arbejdsgiver og Arbejder aabent at træffe Overenskomst om Afvigelse herfra, naar Reglens Overholdelse under de givne Forhold vilde skade Driften“. Hvis denne Bestemmelse bliver staaende, er jeg overbevist om, at der ikke er en af de Bedrifter, der kunde være Tale om at faa ind under denne Bestemmelse, hvor ikke Reglens Overholdelse vilde skade Driften. Det er absolut givet, det vilde ske i alle Tilfælde, og det Gode, der ellers her vilde bydes Arbejderne i Fabrikker og fabrikmæssig drevne Værksteder, vilde blive ganske illusorisk for denne Række Virksomheders Vedkommende. Jeg kan altsaa ikke gaa med til denne Bestemmelse, jeg har sat mig imod den i Udvalget i Ejor, og jeg vil gøre det samme i Aar. Der vil, naar det virkelig skal tages alvorligt, efter min Opfattelse neppe være Virksomheder, hvor ikke i det mindste Halvdelen af Arbejderne kunde faa hveranden Søndag fri, men den Indskrænkning, der staar her, vil absolut kun tjene til, at Undtagelserne blive Reglen.

I § 9 findes der en Bestemmelse om, at „offentlige Forsamlinger maa paa Folkekirkens Helligdage ikke finde Sted før efter Gudstjenestens Slutning. Saafrømt der i vedkommende Sogns Kirke holdes mere end en Gudstjeneste, ere offentlige Forsamlinger dog tilladte efter Afslutning af den første, ligesom offentlige Forsamlinger altid ere tilladte efter Kl. 4.“ Men saa staar der endvidere, at det skal iagttages, at „Forsamlingen ikke holdes i en saadan Nærhed af Kirken eller Bedehuset,

at Gudstjenesten derved forstyrres.“ Hvad skal man nu forstaa derved, naar Bestemmelsen er holdt i en saadan Almindelighed som denne? Det kan meget godt være, at der kan findes en Præst, der, selv om en saadan Forsamling holdes en halv Mils Vej borte fra Kirken eller Bedehuset, vil sige, at denne Forsamling forstyrrer Gudstjenesten, og han kan motivere det med, at den forstyrrer Gudstjenesten derved, at den holder Folk fra at komme til Gudstjenesten, idet Folk hellere ville gaa til det offentlige Møde. Der kan ske mange andre Trakasserier fra Præsternes Side over for saadanne Forsamlinger, saaledes at det i mange Tilfælde kan blive næsten umuligt i Forsamlingsbygninger eller lignende Steder at afholde offentlige Møder paa de Dage, hvor der holdes Gudstjeneste. Det forekommer mig, at man der maa give nogle nærmere Bestemmelser om, hvad der forstaas ved Forstyrrelse af Gudstjenesten. Jeg mener nemlig, at det er fuldstændig rigtigt, at man ikke ved støjende Adfærd eller sligt bør forstyrre Gudstjenesten, men dette, at man i al Almindelighed siger, at offentlige Forsamlinger maa ikke holdes i en saadan Nærhed af Kirken eller Bedehuset, at Gudstjenesten derved forstyrres, uden at definere, hvad der menes med disse Forstyrrelser, vil kun føre til, at der kan blive Kævl og Vrøvl mellem Præsterne og dem, der have Forsamlingshuse, eller dem, der afholde offentlige Forsamlinger. Jeg tror, at man maa komme til en anden Redaktion af dette Stykke, der noget tydeligere siger, hvad det er, der menes.

Endelig findes der i § 15 en Bestemmelse, som jeg finder er noget for streng. Det er i andet Stykke, hvor der siges, at „Personer og Selskaber, som ere i Besiddelse af Beværterborgerskab . . . kunne fradømmes samme i Tilfælde af gentagne Overtrædelser af nærværende Lov.“ Det forekommer mig, at dette er ikke saa ganske lidt for strengt. Hvis altsaa en Værtshusholder en Søndag har solgt en lille Smule af de Varer, som han i Henhold til denne Lov ikke maa sælge paa Helligdage, bliver han mulkteret første Gang — denne Handel kan maaske ske uden hans eget Vidende, ikke destomindre hæfter han derfor — og sker det anden Gang, kan man fradømme ham hans Borgerskab. Det forekommer mig at være en meget for streng Bestemmelse, og jeg mener, at den maa ændres, saa at vi ikke komme ind paa at jage Folk ud af deres Næringsveje, fordi de, maaske kun ubetyde-